

Narodni list.

Za oglašavanje plaća se 10 helera po redku,
za više puta po pogodbi.

Oglašaji šljaju se na g. Rađe pl. Marochino
u Opatiji.

Rukopisi se ne vraćaju. — Nefrankirani
listovi se ne primaju.

Pučki list za politiku i pouku.

„Narod bez narodnosti jest tielo bez kosti!“

Br. 5.

Volosko-Opatija u četvrtak 20. prosinca 1900.

God. I.

Dobri blagdani!

Božić je na vratih! Veliki ta blagdan izpunjuje srce i dušu svakoga pravoga kršćana sladkim blaženstvom, mirnom srećom i tihom radošću. Srećan će bit Božić va onoj kuće, kade je mir i blagoslov božji — tužan i žalostan će pak bit veliki blagdan narodenja Isusova va družinah, va keh se je ukorenila zloća i druge zle napasti. Kakov će Božić bit za one ljude, ki su se puli zadnjih izbora prodali Talijanom, ki za pirun bakalara, a ki za žmuj vina! Slab će bit njihov Božić, zač im duša ne će imet mira, bit će neč, ča će ih nutre grizit i mučit. Oni te znat, da oni su najbliži onemu Jude Iskariotu, ki je prodal onega, ki se je na Božić porodi². I crv slabega i zločestega dela će ih grizit va savjesto njihovoj — i tužan i žalostan će bit njihov Božić.

A vedar, lep, sjajan i vesel bit će Božić onem našem ljudem, ki su kod zadnjih balotacioni storili svoju svetu dužnost, to su oni, ki su glasovali za ljude naše krvi, našega jezika, za ljude, ki su potekli od našega roda i kolena, a to su naši Spincić i Laginja.

Tim ljudem, tim poštenjakom kliče i „Narodni list“ iz svega sreća: Srećan Vam bil Božić, dobri i vredni ljudi, i dobri blagdani!

Kakovi prijatelji su nam istarski Talijani.

Va broje od 5. ovega meseca našampali smo Vam list, kega je nesrećni Cuder pisal iz Kastva va decembre 1880 svojem gospodarom va Poreč. Va tem liste, razložil je Cuder tem svojem gospodarom va Poreče, kako bi se morala kastavska občina do fundamenta šundrat, kako bi se moral vanjski puk na Veprišašćine i Lovranšćine osiromašet, samo da moru Talijani laglje s njim vladat.

Mi smo onputa obećali, da ćemo prikazat i jedno drugo pismo, kega su za tu stvar pisali naprijatelji istarskega kmeta, i tu smo da to obećanje spunimo.

Vi ste sigurno čuli povedat od oneh kumedit, ke su bile va kastavskoj občine leta 1878—1882. Benj, upravo va to vreme bili su Talijani z Poreča poslali va Kastav nekakovega Cudera, da kastavski puk smuti i pobuni. On je storil ča je mogal, da tu zapoved svojeh gospodari spuni, nego posal mu ni najbolje hodil z ruki, zač je kastavski puk već onputa bil prevedo bistar, a da bi se bil dal zapeljat od jenega

Cudera. Ne to je Cuder zamisiel neč drugo, s čem bi se imelo rovinat občinu kastavsku. Njegova je naime jedina misal bila, da celu Kastavšćinu razdeli na četire podeštarije, ke bi on kasneje mej sobom posvadi, hitil ih va pravde, da se šundraju, pak onputa da Talijani s njimi i s celum Kastavšćinom obvladaju. Da su i Talijani va Poreče za tem hodili, osvedočit čete se od ovega pisma, kega je s Poreča pisal Cuderu Giovanni Sussa, ki je bil va ono vreme direktor junte va Poreče.

Ovo Vam je to pismo:

Poreč, 25. novembra 1879.

Pređragi gosp. Cuder!

Po zapovede g. zemaljskega podkapetana doktora Amoroso, pišem Vam ovo pismo. Sadašnja občinska raprežentanca (va Kastve!) bit će skoro razpušćena, buduć da su va tem složni i junta i goveran va Trste.

Po mojem sude ta lek neće pro-
menit ni malo stvari i s tem se neće učinit drugo, nego da se kuntena Vas i Voloskega kapitana.

Nova kastavska raprežentanca neće bit ni bolja ni slabega nego je bila dosadašnja, a takove te bit sve buduće za sve veke veka.

Moram Vam pak javit, da je junta odlučila, da Vi već nemorete dalje ostat va Kastve **međ onem šoporom barbari i divjaki**. I ako se je to na junte već odlučilo, svejedno bi ja volel, da Vi sam od svoje volje pustite službu i da to junti javite, **pak će Vam junta valje dat nekoliko stotin regala od bebi, ča ih ima provincija**. Ako bite od svoje volje pustili službu va Kastve, onputa će Vam junta već priskrbet kakovu drugu službu, tako na primer va Izole, kade je prazno mesto komunjskega sekretara.

Zato Vas po **zapovede g. dra. Amoroso** prosim da mi javite, ako bite želeli ovo mesto, da more tem toga junta pripravit sve i preporučit Vas za to mesto.

Nemojte tamo nijememu reć niš da će kastavska raprežentanca poč brzo na špas, buduć je to još tajno i buduć da doktor Amoroso želi da se to ne dozna.

Nego proti Kastvu ćemo provat jedan drugi puno strašnej način, da njoj damo smrtni udarac (najme delenje občine), kega Vam za sada još nemorem odkrit i kega Vam nehim mogal nego na besede povedet.

Pozdravite Vašu familiju i naj-
srdčajnejem pozdravom ostajem kako vavek Vaš odani prijatelj

Giovanni Sussa v. r.

Tako vidite dragi moji ljudi, da su Talijani još leta 1879 do 1882 delali da šundraju Kastav, tako su delali leta 1885, kada su celi kastavski puk pobunili radi tabel. I onputa su talijanski prodanci puk strašili, da će Kastavšćina spast pod Hrvatsku, premda su znali da je to nemoguće. Nego i leta 1879—1882 i leta 1885 je kastavski puk na dobu progledal i videl zač Talijani va Kastavšćine smutaju delaju, pak je smutljivce i talijanske prodance stiral ča. Ča nisu Talijani mogli storit leta 1879—1882 i leta 1885 provali su leta 1896, 1897 i ovo leto s Krstićem, ki je za to od Talijana dobro plaćen. On je i leta 1897 smutil puk va ovom kapitanatu, a i sada napunjuje puku glavu, i zapeljuje s onom starom bedastočom, da mi mislimo Istru prodal pod Hrvatsku. I čudna stvar, najde se bedasteh ljudi ki to veruju i ako znaju i vide da Talijani v Istre s tom prodajom samo puk varaju i zapeljaju, kako su ga varali i zapeljevali leta 1879—1882 i 1885.

Krstić s tem napučuje ljudi, zač je, kako smo već to dokazali, za to od Talijani plaćen, a on i njegovi pajdaši se samo pod brki smeju da najdu zalupaneh, zapućenih i bedasteh ljudi ki njim veruju. I s takovemi bedastemi, zapućenemi ljudi Krstić trguje i sebe žepi napunjuje, a ljudi misle da ih je Krstić obranil od Hrvatske. Trubili i trubili!

Z gornjega lista vidimo da su Talijani pred dvajset let svejeno delali proti našem rodu i jeziku, kako delaju sada, samo da su onputa imeli Cudera, a sada imaju Krstića.

Ki ima oči neka vidi, a kega je Bog tako pedepsal, da z odprtemi očmi nevidi, ta neka ne plače kad bude prekasno.

Dve tri našim ljudem na promišljanje.

Va crnoj, škuroj noći, kada sred pustega oceana nevera najjače tuli, va vreme kada z neba pucaju strele, va vreme kada se morem valjaju vali kako gori, va hipe kada brodu preti najveće zlo, va to strašno vreme naš istarski mornar obrađa svoje oči, svoju dušu i svoje srce na onu stran, kade mu je domovina, za ku misli, da je već nikada

videt ne će. Ali va onem momente, kada brod najviše škriplje, kada se našem istarskomu mornaru pod nogami grob otvara, on se onputa spominje svojeh mileh i drageh. I pada mu na pamet otac i starica mat, i braća i sestre i ljubljena žena i draga dečica — on se neobog spominje svoje kućice, svoje rodjene grudice, i va njem raste nekakova velika želja — on bi rad živet — on bi rad još jedanput videt svoje mile i drage oca i staricu mater, braću i sestre, ženu i dečicu — i kućicu kade se je rodil, i mesto kade je zrasal, kade se je zigojil. Ja, sve bi on to rad još jedanput videt — sve.

Ali vetar tuli, strahovito tuli, a more šumi i buči, vali se dižu svi s penom pokriti, brod škriplje, naginje se sad na jedan sad na drugi bok, spušća se u dubljinu — propada pod more. A naš mornar rad bi ostal živ — a spasa mu nima, zač je naokolo sve samo more, kraja se nigde ne vidi, a nevera tuli i tuli . . .

Ma ni va takovih momenteh težkega zla naš istarski mornar još ne gubi sve svoje ufanje, ne, on pada na kolena, stiska ruke i zavetuje se dobroj Majke Božjoj s Trsata, i moli ju da ga spasi, da ga izbavi od sigurne smrti.

A dobra majka Božja već puti stori veliko čudo. Sve ča dalje, nevera sve to više jenja i jenja, more se po malo smiruje, najveće zlo je prošlo — i naš mornar je spašen.

I sa zahvalnošću se naš istarski mornar spominja dobre Majke Božje s Trsata i kada se opet vrne doma, prva mu je misal ta, da s ženom i z dečicom gre na Trsat, da obavi zavet, kega je va vreme strašne zla učinil Majke Božjoj.

I z dušom punom sladke vere i utjebe naš se mornar uzpinje skalami, ke peljaju na Trsat, i milo mu je i sladko pul duši. A takojje bilo injegovem starejem ki su va potrebe delali takovi zaveti, i sa srecem punim lepe i mile nade hodili od vavek preko mosta — na on stari Trsat, na onu starinsku građinu, na ono nekadanje srce hrvatske domovine.

Ja, Trsat grad je nekadanje srce hrvatske domovine, onde mej onemi starinskemi zidi živel je pokolenje, kemn se svi danas klanjamo: slavni Frankopani su tamo živali, tamo je živala i Katarina Zrinska — nesrećna žena — još nesrećnej mat . . .

I čudno je, da su upravo pod onemi rovinami naši istarski mornari odvavek iskali utjebe i ufanja, a još je čudnijje i to, da neki naši mornari još i sada išću koliko pomoć toliko i zdravlje za

sebe i za svoju decu upravo na Trsate, va tem nekadanjem srec ono Hrvatske, ku oni najviše mrze i ne znajuć zač proklinju. Ne, oni ni sami ne znaju za ča ga imaju toliko a tom blaženom Hrvatskom, oni ni sami ne znaju ča njim je ta Hrvatska storila, da imaju na nju tako zlo srđee. Od njih čete čut samo besedu: Plaćila i plaćila. Oni su kako i mala deca ku se straši da če ih „babučina“ zet. Ja neki se naši ljudi straše od besedi plaćila, kako mala deca od besedi „babučina“. Plaćila! Pogledajte malo va Vaši librići, pak čete videt kakova plaćila plaćate sa svem tem da niste pod Hrvatsku, a čekajte malo, pak čete videt benj koliki adicijonali če vam veš ovo leto kresiti talijanski partid, čigov je kapo on Bennati, za kega su neki od Vas glasovali. Pogledajte malo va Vaši librići, pak čete videt ča plaćate i koliko sve plaćate.

Ja pogledajte malo va ti librići, pak čete videt, da plaćate svega skupa još i više nego da bite plaćali na kokuši i na ženi — Vi čete tamo nać i to, da ako ste kemu posudili sto fforinj, pak magari da znate, da ih nećete nikada nazad imet, i ako Vam on taneki, kemu ste ih posudili, ni šolda fita ne plaća, to čete Vi isto morat va kasu nest nekoliko krun za ti beći, keh ste Vi drugem posudil. To su ti personalni franjki, ki morate plaćati. A kade su druga plaćila, ka su Vam napekli do sada Talijani; a kade su ona, ka če Vam još napeć Bennati i njegovij prijatelji? To su plaćila to, altroke ona, ka se plaćaju va Hrvatskoj. Čete mi verovat? Ne? A Vi se potrudite malo do preko mosta, tamo Vam je Hrvatska, pak ča čete videt? Videt čete da se onde svako leto građi puno novih kuć, sa stotinami poneštar. A kako bi pak ljudi gradili onolike poneštari, ako bi morali na nje plaćat onako, kako to govore va Lovrane Blejamina, va Mošćenicah Kalufa a va Breghe Zlocerić? I kokoši ima tamo preko mosta jako puno i ceno, a kako bi ih ljudi držali, da bi znali da va na nje plaćat! A verujte mi da va Hrvatskoj ima jako puno lepch žen, a ča mislite, da bi ih Hrvati držali, kada bi morali na nje plaćat? Mò bi — kada bi Hrvati morali plaćat na ženi, oni bi im lepo pašaport podpisali, kako je to i Krstić storil, ki je svoju ženu i decu abandonal, pak se za njih niš ne skrbi, nego pusti, da umiraju od gladi, dokle on s beći ča ih dobiva od Talijani, da Vas more smutit, lepo ji, pije i fraja. A tako bi storili i Hrvati, kada bi morali plaćat na ženi. Sada Vas ja pitam, je to pametno od Vas, da verujete va one bestoće, ča Vam ih Krstić piše i ča Vam ih bloboću talijanski plaćenici po Istru.

Nego ja se tim talijanskim plaćenikom ne čudim. Oni čine ono, zač su plaćeni, zač da nebi oni tako delali, ne bi potezali plaću i svi bi pokrepali od glada, zač ih ni volja drugo delat. A smučevat ljude po oštarijah i još za to priijmat i plaću, je dosta lahka stvar. Dunke ja se njim ne čudim, nego ja se čudim Vam, Vam se ja čudim, ki ste već dosta sveta obašli, pak se pustite za nos vuć od one oštariće Karle va Mošćenicah, od onega smutljivega Kapulini va Drage, od onega postolariciñi Blejamina va Lovrane i od onega

Krstića na Matuljah, za kega je sam cesarski kunziljer od governa Aloiz kavajler Fabiani rekak, da bi za beći bil vreden storit i takovo delo, za ko se gre va perzun. Dunke Vam se ja čudim, kako morete verovat čagod takovem lazanjanom. Nego još neć. Ča pak Vi mislite, da je Hrvatskoj za potrebu, da pride pod nju jedna ovako siromašna zemlja kako je Istra. Ča mislite Vi ča je Istra? Istra je tako uboga, da se ona sama od sebe ne bi mogla hranit. Promislite samo koliko su već do sada fermentuna i beći zipekliñi naši deputati Spincić i Laginja va Beče za Istru, a pitam Vas ja malo, bi to bilo od potrebi, da je Istra bogata! Pomislite, da ako malo grašice s oblaka pade, već je Istra na ceste. Pomislite, da va celoj Istre nima vanjščina jednega šestnega puta, jednega dobrega porta. A koliko je mesti prez popa i prez crkve, a niš manje nego osamnajst tisuć deće nima ni škole ni meštra, zač Talijani imaju v rukah sukno i škare, pak ne te da nam daju ča nam gre. Pak za tako mizernu zemlju čete da se ubija jedna Hrvatska, jedna zemlja, ka je od sveh zemalj našega cesarstva najbogatija. Ljudi božji, kade vam je pamet!

Izbori va Kastavščine.

Veš je bilo govora od izbiri po našoj občine va „Narodnem liste“, lego s dopušenjem bim jih i ja rad par vrec va „liste“, morda če volj ki na se prit.

Najprvo su počeli izbiri za petu kuriju va građe Kastva. Mila ti ga majko, kako je to lepo bilo! Ljudi se, ubralo kot krava veš rano jutro, a to su bili svo naši pošteni izborniki. Najprvo treba nam ovde pohvalit Brnčić, ki su lepo prišli pod austrijanskum i hrvatskum banderum i sopci, lih kot da redu na pir. Za njimi prihajali su naši od drugih županij, ke su imele zibirat on dan va građe. Prišlo jih je, koliko nikad do sada, aš se glasalo, da te prit svi mački, beli i crni, debeli i suhi i da Krstić govori, da če za sigurno pređobit. Poj vraže k vragu! To pak čemo potle videt, su govorili ljudi. Negde okol desete počeli su kpat mački, ki su se prej z muhtni nalokali pul Vikota, pak kada sam gledal ove zapeljane siroti, pričiniili su mi se, kot kada bekar telci goni va mesnici. Svi su bili kako popareni, da nisu imeli ni obraza malo oće zdignut.

Izbor je tekak lepo, va rede. Mački su se vukli va salu glasovanja kot da jih neki na robiju pelja, a naši pak su skakali kot da redu na pir. Kada su nam pod noć oglašili, da smo dobili, to ni bilo veselje ni kraja ni konca. Još i neki starci počeli su od veselja tarankat kako mladici od dvajset let. Ma človek bi bil mislel, gledajuč jih, kako da su se barem za dvajset let pomladili, al barem sto tisuć na lot dobili.

A sada pak čujte ovu. Talijanske gazet su pisale, da je Krstić rekuril proti ovom izborom, aš da se je mačkom strašilo, branilo njim se glasovat, da se je storilo vno go nezakonitosti i najzada da su bili pul oveh izbiri 24 mački ranjeni. Prosim vas lepo i srdačno, povejte mi samo jednega, kemu se je strašilo, branilo se poč glasovat, al ranilo se ga dokle se je glasovalo. Ako su neki dobili kakov marum, dobro njim stoji. Mogli su poč lepo doma, kada su izbiri bili finjeni, a ne još po oštarijah se povlačit. Ako se je kemu rebra ošlatalo, to je bilo, kada se je već finilo balotat. Je tako, ale ni? Tako vidite malo, dragi moji ljudi, kako zna Krstić i ovde flocat.

Deju, da su se mački oni dan doma reduć strašno ripili, da zač ni šal ki od njihch kapurali s njimi, leh da su morali sami va grad, kako nekakovi cupi-lupi. Pak najbrže da su Vikota va njegovij oštarije i

malo streci za tu stvar. Tu njim i ja davam pravo. Kakova je to vojaka prez nejerali? Lego to je ovako. Kapurali su znali, da te propast, pak da ne budu osramoćeni, sa se dugo držali, kot i brek od vrec kaši, a svoje nemoti su poslali, da za njih kostonj znimlja s prhavic. Viste malo, kako se s vami igraju. Ča još tega ne tendite?

Drugi dan se je balotalo pul Belić za IV. kuriju. Ovde nisu mački ni nosa pokazali, aš da su bili jedni na svoji kapurali, ki nimaju srca, da redu s njimi.

Kada se je pak zibiralo va Sv. Mateja za V. i IV. kuriju, to ti je brate bilo celo Halublje na nogah. I semo su neke županije prišlo s banderum i sopci. Mej izborniki videlo se čestiteh starac od osamdeset i više let. Sam Krstičev sekretar Pepe Kalcid iz Svetega Mateja je glasoval za naši fiducijari. I njegovij najbolji prijatelji zapučaju već Krstića kako miš brod ki gre va dao.

I naši dični Srdoči i Zamećani, ki su ovde glasovali, su se baš lepo ponesli. Prišla jih je cela vojaka svojimi pjevači, ki su pevali lepe hrvatske pesme, kot da su na pirc. Ni ovde spet ni se pokazal nijedan mačak. Ča čete na! Smrde njim Halubajske pesti, pak njim je bolje i lepe doma zađa ognjem prest, lego da njih ki gladi.

Va rukavačkoj sekcije, ka je birala pul Tončini, imeli su mački neć koraja. Ča čete na! Tamo ti je, sinko moj dragi, ljudi, ki ne vide ni kraj od svojga nosa, zaslepljeneh, zapeljaneh, zaščoćaneh, da njih nebi ozdraveli ni svi krsnikni ni štroligi, a još manje poštena beseda pametneh ljudi. Tu vam je ljudi, ki te za žmuj vina i svoju mater prodak. Lego čekajmo malo. Da ne bi ki mislel, da njim je ovde šlo tako lišo! Ajbo! Na petoj kurije, ku su i zadnji put pređobili, morali su se trudit i mučit, prej lego su dobili. Mane je žal, ma tako je. Lego spet me veseli, da i tamo mački umeštano propadaju. Ne znam, al jih lesice kolju, al su pak neki morda šli Benatića va Piran, al Bartoliću va Rovinj zidak kamaričići, ki rabe na mesto — kibli. — Tako va Rukavaščine mački propadaju, a Hrvati kreše. Leta 1897, je glasovalo va V. kuriji 277 mačak a 93 Hrvata, ovo leto pak 209 mačak a 138 Hrvati. To če rec, da je va tri leta pogubilo se 68 mačak a 45 Hrvati priraslo. Ako gre tako napred, to če doživet, ki ne umre, da če se do ko leto Rukavaščina oslobodit po sen sega te mačje natruhi. Bože daj, ča prvo to bolje!

Va IV. kurije su pak rukavački mački dobili sakrabojski skos, da ni njim prišla volja ni zanjafkat. Ovde su va IV. kurije dobili Hrvati. To su ti polajali, drugo moje, kako da si jih polel z mrlzum vodum, pak i sam Krstić da je pobesil glavu.

Pul izbiri va ovu IV. kuriju, smo dobili jedan zlatni nauk, kega neka zapamete i sami Talijani. Ča smo se mi navadili od sveh izbiri pul Mihotić? Čujte. Va petoj kurije, kade glasuje svaki mužki, ki je preštipul 24. leto, su dobili mački, va četvrtog pak, kade glasuju kućegospodari, posestniki, rukodelci i trgovci, smo dobili mi. To če rec: va Rukavaščine je snami sve, ča je boļjega, s mački pak su propallice, frkalasi, prezkućniki, nišimirvi, lahkokruhi i drugo, ča je temu svoje. To je za nas dobar znak. Mi moremo bit zadovoljni. Zato pul oveh izbiri da je i Krstić govoril, kako govore i Talijani: adesso, o mai più (sada, al nikad manj).

Prišlo je najzada vreme i za izbiri va Klanj. Va petoj kurije su svi glasovali za našu stranku, samo sedam zalupaneh Brezani je glasovalo kontro. Lego i njim da je valje teplo pod rep prišlo, pak da su morali dat petam vetra. Drugi dan pak njim je smrdelo prit glasovat va IV. kurije, pak su svi na našu stran nagulni.

Tako sam vam sa par besed povedel, kako su pul nas pasali izbiri. Ako bi človek tel na dzgo i široko povedet, ne bi do noći finil.

Sada samo ča još k ovemu doložit par krpic.

Krstić se je hvalil, da če dobit va sveh izboreh po Kastavščine, zvan oneh va Sv. Mateja. Ava brijani! Pak od sve te gracije božje, komać je nekako skljukal va petoj sekcije pul Mihotić. Viste malo, kako zna na debelo računat, a na fino svoji prodanci za nos vuć.

Pul sveh izbiri, zvan oneh pul Mihotić, ni bilo videt vragu tega mačjega nejerala. A, to su ti fanjski nejerali, ki se boje va vojku poč. Lego ja njim ne davam krivo. Blije ostak doma, lego se osramotit pred tolikim svetom. Zato su dobri oni tovari, ki se puste za nos vuć.

Homo naprvo. Krstić nima ni toliko božjega razuma, da pita ljudi, kega se ima stavit za fiducijara. Tužnemu se travinjalo, da su njegovij fiducijari glasovali za našu stranku, a neki su pak dali vetra mačkom, ki su za njih glasovali. To znaju najbolje Brezani. Zač se to tako Krstič travinjalo, pitam ja. Na to se da lahko odgorit, da ni Krstić mej svojimi mački mogak nać ni toliko boljeh ljudi, koliko mu je bilo treba fiducijari, pak jih je moral zimat od naše stranki. S tem je najlepše pokazal, kakova je ta njegovja stranka, razrupnan kasun i niš drugo. Pak neka se zna i ova, i neka ju mački dobro zapamete. Vnogi od mačjeh fiducijari nisu prišli ni glasovat, a mački, ki su pak prišli za njih glasovat, ostali su osramoćeni na tuji račun. Dobro bi da mački i ovu za uho zapišu.

Još neć. Neki nejerali mačji su s nami glasovali, drugi su se doma držali, a neki spet ča pobegnuli, samo da se odvrnu od glasovanja i sramoti. Tako su storili jeneralji, ki su morda i od Talijani plaćeni, a tužni zapučenci, su šli za njih va prhavicu kostonj znimat. Ne bi škodilo, da i ovu zapeljanci zapamete na sva buduća vremena. Za sada neka bude dosta, pak drugi put, ako Bog da zdravija, čemo još ku povedet, neka se vidi, kako Krstić zna faturat.

Moraju ovako Talijani dobit!

Na 11 ovega meseca bili su na novo balotacioni za petu kuriju na Škofjah blizu Kopa, buduć da prvi put ni nijedna stranka dobila potrebnu većinu glasi. — Stvari, ke su se dogodile ta dan na balotacioneh va Škofjah

„Ni čovek na svitu, ki bi mogak znati Ni s perom na karti napisati“.

Na 11 ur i pol imali su naši Slovinci 50 glasi više, na 2 ure zapolne imali su najjedanput Talijani 15 glasi više, a naši, ki su va sale po kućenje brofili glasi naši i talijanski, zbrojili su, da imamo mi nekoliko glasi više. Kako su prišli do 15 glasi više nego mi, to neka zna sam svemoguć Bog.

Cesarско-kraljevski komesar Gasser, ki je bil na teh balotacioneh, čimil je fintu kako da ne vidi ča komisijon talijanska dela, nego je samo po sale spasižal gore i dole.

Čujte, kakove stvari su se dogodile kako to piše „Edinost“ s Trsta:

Neki Pohlen Ivan pok Andreja je prvi put za V. kuriju balotal. Na 11 o. m. pak ga talijanska komisija ni pustila balotat, zač da ni na liste. Isto tako dogodilo se je Furlanić Ivanu p. Antona, Mokor Ivanu p. Ivana, Mokor Josipu p. Ivana, Furlanić Josipu p. Ivana, Čač Josipu p. Josipa. Furlanić Petar od Josipa, ki ni na letah još je balotal za Talijane na mesto nekega Milok Antona p. Josipa.

Furlanić Lazar od Josipa ni mogak za nas balotat, zač da je za njega balotal neki Furlanić Lazar p. Mateta se zna za Talijane! Božić Anton od Mike, Koren Anton, Zupni Josip p. Josipa, Cameruzzi Anton balotali su za Talijane svaki po dva puta, a to je najveća sleparija. Muzlović Anton p. Jakova je na prvch balotacioneh glasoval, a na 11 ovega meseca su mn Talijani rekli, da ni va liste. Prosel Mate iz vasi Sodniki prišak je balotat z dvemi sinji, ki su imeli pravicu. Oca su pustili, sinji ne, zač da je va liste zapisano, da njim je otac umrl. Otac

je žal s obćevimi stni va saju pred komi-
sijon i rekao mu, da su ti njegovi dva sina,
ma ni to ni pomoglo.

Naši su protiv takovog balotacijom
nčinili rekura.

Tako moru Talijani lahko predobit za
svagdere aleparstvom i prevarom dolaju.

Čete vede aleparije nego je ova?

Prvi dni decembra bile su balotacijoni
za petu kuriju va Oprtlje ili Portolah. Prvi
dan imeli su naši 80 glasi više. Drugi dan
je komisijon pustil balotat samo Talijani
dokle su prišli do većine a onputa su našem
keh je bilo nekoliko stotin rekli neka gredu
doma, zaš da se već nemore balotat. I tako
su Talijani zibrali 7 svojih fiducijari. Naši
su rekirili i goveran je sve dote hitil. Tako
če ako Bog i pravda da biti i va Škofjah.

Nego ki pravo i pošteno dela, tega i
Bog pomore, a ki aleparstvom dela, ta more
nekoliko vremena naprvo potegniti, ma mu
brzo vsag vratom zavije.

Pismo iz Kardifa.

Neki Lovranac, ki ne zna ni štet ni
pisat, prosil nas je, da mu prošetjemo list,
ča ga je neki dan dobil od sina. Mi smo mu
to rado storili, a on nam je za plaču dopu-
stnil, da celi list štampamo va našem „Na-
rodnem listu“. Sin mu ovako piše:

Predragi moj čača!

Pravo vam je rekla kapitanjica, da ne-
čemo za doma, zaš da nekoliko dan čemo
partit za Novjorku. Zeleni smo svi da gremo
za doma, a već bi borme bilo i vreme. Va
ove dve leta i pol ča smo vane, smo se
dosta natrpeli i dosti kolpi od mora je preko
nas passalo, a sada Bog zna kada čemo se
videt. Kako sam vam već pisal va prvem
liste, da nam je pal kamarot s penuna od
paroketa va more i kako smo ga izgubili,
a sada vam dajem na znanje, da ču morat
delat i za malega i za kamarota, ma vera-
mente mi je kapitan krešil plaču za tri flur-
rini na mesec i tako ču vam još moč ča više
poslat. Za pokojnega kamarota smo ovde
platili svi skupa jenu-mašu, a kaselicu i štramac
smo pustili pul konšula. Ma da bite samo
znali ča smo imeli dokle smo platili ta svetu
mašu. Najprvo nismo nikako mogli nač našu
orekav, zaš nijedan od nas nezna ingleski,
ma smo ju našli upravo po sreča, kako i
slepa kokoša zrno. Največ pak muki nam je
bilo za se razumet s popom. Govori mu ta-
lijanski, nerazume, govori mu hrvatski,
nerazume, pak najzada smo mu sve dopovedeli
na moti. Za jenu mašu smo mu morali platit
jenu liru to jest dvanajst flurina, a puli nas
je dosta dva flurina, ma nismo se pokajali,
zaš je svaki rekla da bi dal i više za onako
dobrega kamarota.

Ta pop, kemu smo mašu platili, nam
je neč govoril, ma nismo ga razumeli, pak
nam je dal svakemu jenu medajicu i jenu
krunicu, ku ču, ako če Bog, kada pridem
doma, mame darovat. Ma to nam se ni čača
samo ovde pripetilo da nerazumeno čoveka,
več va svaki pajez kamo čovek pride, moral
bi znat zajik od pajeza, tako da bi moral
čovek znat svi moguću zajiki za se razumet.
Ma to ni moguče, a veramente otel bin znat
ingleski, zaš ov zajik se najviše govori, a
borme i hrvatski se malo fali govori posvuda.

Kada sam talijansku školu va Lovrane finil,
svi smo mislili, da ču s tem zajikom moč
poč posvuda, a kada tomu nebeše, va prvi
porat ki smo prišli, nismo se razumel ni-
jenega nego ljude ki su na brode. Meštar
nam je vavek govoril, da s talijanskem za-
jikom čemo moč poč po svuda, ma vi recite
lepo meštru, da sam ga pozdravil i da ni
istina ono ča nam je govoril. Svi zajiki je
dobro znat, a najmanje rabi talijanski. Oni
pijati i one zdelice ke sam vam poslal po
Toničine, sam kupil ovde puli Primaveza, ma
sam se pogajal hrvatski a ne talijanski, zaš
talijanski borme va toj butige se negovori.
Nedaj Bog pak da va šču va Amerike go-
vorit talijanski, svi počmu za vami kričat
„bledi dego“ to če reč „vražji cigane“. Da
je našemu meštru malo va Ameriku priš, borme
bi ma preselo talijanski, a va Lovrane more

predikat ča god če onem budom ki ga po-
slajuju. Brata Franca znamite ča s talijansko
školi i dajte ga va hrvatsku, da mu se ne
dogodi ča i mane, da sada neznam ni talij-
anski a ni hrvatski. Niš neposlušajte starega
meštra, zaš vam mlabo i za slabo nagovara.
Pozdravite mi lepo gospodina kapelana, mamu,
brata i Anicu, barbu i tetu, a Toničina če
vam pernest jenu liru, da se oveh blagdan
malo napijete. Bog s vami

vaš sin I. M.

I mi čemo ovemu listu neč dodat. Mo-
rali bimo čuda, al čemo samo malo. Naš puk
misli, da kada mu dete zna neč malo talij-
anski, da je to dorat, al mali Lovranac to
misli drugačije. Njemu je žal, da je čuda
vremena zgubil va talijanskoj škole, pak da
se ni niš navadil, pak sada nezna ni ovako
ni onako. Pak kako češ moj dragi brate, da
kada bi i meštar otel nebi mogal zatuč va
onu glavicu neki još drugi zajik. Dunke,
tvoje dete zna hrvatski, neka ga meštar vadi
va ten zajike sve, pak če ti se mali brže i
bolje vadit va materinskem zajike i računat,
i pisat a i štat. Pak svaki ljubi svoj mater-
inski zajik i Abrej i Cigan, za to moraš i
ti. Mali Lovranac, ki je napisal gore ov list,
storil je va njim niš drugo nego 19 fali, a
koliko pak bi bil storil da ga piše talijanski?
Morda tisuče! A da je hodil va hrvatsku
školu, našu glavu na čok, ako bi bil storil
morda ni 12 fala. Nego ti si naš dragi kmete
takov čovek, da više veruješ tujoj tujice
nego rojenemu bratu. Brat če te već do jami,
a va jamu te neče hitit. Mi se čudimo lo-
vranskemu meštru, da on i morda nagovara
da oči i materi mu pošlju decu va talijansku
školu, to pak ne bi bilo od jenega meštra
pametno kako i ni. Vi pak oči i materi poš-
aljite decu va hrvatsku školu, da vam se
ne navade. Svaki zajik je dobro znat, ma
svoj materinski ni dosta ga znat, nego ga
vaja i štimat. Talijanski zajik je kako i svi
drugi zajiki, samo je to, da Talijani nisu baš
nigdere štimani. Pride ti Talijan iz gladne
Italije bilo k nam al kamo drugamo, ti gre
delat i 40 soldi ceneje nego naši ljudi, pak
kada je već sit, onda se ga već nemore ni
trpet, za to mu i va Amerike govore „bledi
dego“. Tvoji fiducijari, za keh si votal moj
dragi Lovranac, te votat za Benatija, za
največega. Talijana va celoj Italiji i Istre,
pak misliš morda da če on držat za te va
parlamente? Ala ma se varaš! Misli se storit
železnica od Matulj do Lovrana, pak ča
misliš, da če ju va parlamente zagovarati,
če on borme gledat da bude prvo kače va
Furlanje al va Pirane, pak najzada ovde
puli nas. A ti znaš da nam je železnica od
vele potrebi. Al misliš da če on zagovarati
da bude porat va Lovrane, Ike al Moščeni-
cah? Če borme! Če on voljet da bude kače
va Umage al Izule. A največ mi je žal, dragi
brate, da te drže ti „bledi degi“ za večega
trubila leg su sami. Da su ti gospoda va
Lovrane pravi prijatelji, oni bi ti lepo ovako
rekli: Dragi Frane, Jure, Mate, ti pošlji
tvoje dete va hrvatsku školu, ljubi i štimaj
svoj materinski zajik, ne budi već befast,
da če te ki prodan ni ki kupit, zaš se samo
blago prodava i kupuje, i vavek drži brata
za brata, ako nečeš da ti tujica gospodari,
ljubi Boga i budi pošten, da nebudeš još
zlo vijen kako su i Talijani. Drugi put više.

Dopisi.

Iz Kraja. Prijateljem našega „Narod-
nega lista“ bit če poznato naše malo selce
Kraja, ako ne sporadi drugega, a to sigurno
sporadi Majke Božje, hvala i čast njoj budi,
ka je va njem. Puno našega sveta hodi po
veleh blagdanah va Kraj na zavet, i svakemu
je naša crkvice mila i draga, a i naše malo
selce svakega pijaža, zaš je va njem od vavek
vladala složćina, mir i red. Bilo je va Kraje
jedanput lepše i bolje se živel, ali od onputa
puno je dobrih ljudi Bog k sebe pozval, puno
ih je more pojilo, puno ih je smrt pokosila. Bog
ih pomiluj! Nego ni sada nebi bilo toliko
zla, da se ni i va tem našem drugačije tako
mirnem meste potresla, da bi tako ne, pro-
kleta kuga, ku Krstić seje za onim njegovim
smradnim fojom. Ki bi bil jedanput rekla, da
če oni ljudi ki su jedanput bili tako dobri,

tako pametni i tako pobožni, da če sada ti
isti ljudi upravo z veseljem čitati ale pak
poslušat sve ča on Krstić riga osobito pro-
tiva našim redovnikom! More se pomislet
gerjeh pogrdi nego ih ta Krstić hita va
obraz vrednih i častnih naših duhovnih otac?
More se pomislet gnjusneje načina nego je
njegov kada napada na biskupe i pope! On
piše takove gnjusarije od njih, a on piše
i takove stvari proti oblasti i proti sudcem,
da je već i samemu govornu dodjalo sve to,
pak je dal ordine svim žandarom, da gredu
od kući do kući, pak da poberu svi oni foji
ča ih je Krstić zadnji put štampal. Ča če
to reč? To če reč, da je te njegove porka-
rije već previse — da se ono njegovo smradno
pisanje mora već jedanput zabranit — zaš
ono škodi svim ljudem skupa, a našoj svetoj
vere poseba. Ja, ja — i našoj svetoj vere,
zaš Isus je rekao onem ki su pokle njega
imeli, da propovedaju evandjelje: Ki vas
prezire, mene prezire, a ki mene prezire,
prezire onega ki me je posal — to če reč
samega Boga, hvala i čast mu budi! A znate
zaš Krstić onako grdo piše proti popom?
Krstić zato piše proti popom onako grdo,
zaš je zato plačen od Talijani, ki znaju dobro,
da je pop puk najveći i najbolji prijatelj,
pa kač bi se puk odalaj od popa, da bi onda
puk podivel — i da bi onputa Talijani
mogli lahko s njim ovladati.

Pak takovemu niškostri vi još i ve-
rujete? Nego oprostil bi vam ja to sve —
sve — samo jedno vam ne morem nikako
pozabiti. Krajani — se spamečujete vi one
famlije Ivosvili, i onega mladica, kega
ste pred toliko i toliko let vidjevali va
Kraje? Taj nekadašnji mladica je danas
plovav va Berseče — to je naš velečastni
gospodin Rajmundo Jelušić. On se i danaska
najraje spominje Kraja — on sam vavek go-
vori, da su najsrčniji za njega oni časi, oni
momenti, keh je sprovel tu maj vami —
Krajani dragi! On ljubi naše mesto — on
ljubi i svih vas, koliko vas va mesto ima;
i ja sam siguran, da ki god bi se od vas
potrudil do njegovoga Berseča, on bi ga do-
čekal ne ko prijatelja — nego kako brata.
A vi? A vi Krajani dragi! Vi ste se Kra-
jani neki dan smeli, kada je ona Krstićeva
„Sloga“ pisala proti častnemu temu plovann,
proti temu našem dobremu prijatelju i bratu.
Vi ste se smeli i gođili ste, ča je tamo na
Matuljah napisal tuji čovek, kega su kako
armirajnera stivali z Reki, ki je, kako su
to oblasti potvrdile, vredan za beči i zlo
delo storit, ki pušča da mu žena i čeca va
Trste umiraju oo glada, ki je toliko puta
na sude bil, ja oensem se vi smejete, ča takov
čovek piše proti našem dragemu plovann
Rajmundo Jelušiću.

Nego hvala Bogu niste svi takovi, ima
i va Kraje ljudi, ki nisu hitili svojega po-
štenja pod nogi, ima još va Kraje ljudi, ki
imaju jedno srce. I ti ljudi pošteni, pametni,
čestiti i vredni odsudnjuju vas, i ja u ime
tih dobrih ljudi pitam dičnoga gospodina
plovana Rajmunda Jelušića, neka prosti na-
šemu mestu, i neka mu bude vavek onakov
prijatelj kakov mu je i do sada bil. I još
ga molimo, neka bi bil tako dobar, pak da
bi se kadagod puli svete maši spametil z ka-
kovom molitvicom i Krajana i Moščeničana,
i da bi od Boga ziprosil, da im rasvetli um
i pamet, da se čuvaju Krstićevoga smrada,
da se čuvaju dražkega Afrikaņa, lovranskog
prodanog Talijani, ki bi nas oteli svih skupa
prodan pod Italiju i zet nam ono ča imamo,
samo da to moru porazdeliti mej one gladne
Talijane, keh od svuda tiraju, zaš ih je već
svagde previse.

Iz Poljan. Štovani gosp. urednik! Zadnji
put sam vam bil obečal, da ču vam se još
kade javit z oveh naših stran. Učinil bim
bilo to koliko preja, da mi se ni pripetila
nesreča. Stara nam je mat grdo obolela,
prijel ju je nekakav kašljina i nedih, da smo
imeli s njom svi posla va kuče. Sad je, hvala
dobremu Bogu, nekoliko bolje, pak me evo
k Vami, da vam ča napišem. Pul nas gos-
podin urednik ne čujete ako ne samo Ta-
lijani i niš nego Talijani. Ale neki su se već
i opekli. Kad su ono svršili izbori ale balo-
tacijoni, bili su neki tako veseli, da su ih

žandarmi morali peljat na Volosko, da se
strezne i opaneto za čela, ke su storili na-
piti ala maka. Ala brižan zapeljan i prevaren
narod, ki mora trpet po pžnneh a pravi se
krivci pod brk smeju. A na nas, ki se nismo
zaveverili materinemu mleku i ki smo za našu
starinu, i ki nečemo za Talijane, reže, Bog
mi prosti, kako oni crni. Va glavu su njim
zatučili, da su Istrjani, pak se tega drže
kako rak steni. Čovek bi mislel, da smo mi
ča drugo nego oni; misle brižni, da su na
pravem pute i da dobro delaju, kad tamo oni
drže i balotaju za svojga i našega neprija-
telja — za Talijana. — Ne znaju brižni, da
su Talijani dali Krstiću beči, samo da ih
vara, da če ih Spinić i Laginja prodan pod
Hrvatsku.

Bratč moja, kad četa već jedanput pro-
gledat i videt ki vam je prijatelj i ki ne-
prijatelj. A sada još jednu.

Neki dan je Krstić, kega Talijani pla-
čaju, da huska i muti svet, pohvalil va svojoj
lažljivoj Sloge neke poljanske ženi. Ja ne
znam, ako je to svem mužem pravu, ma
mane, da vam istinu rečem, ni. Pul nas je
još dosta pametnih i poštenih žen, a ako
če ih Krstić hvaliti, neka barem imenuje oneh
keh misli, zaš ja znam, da već od jednoj
žene ni pravo, da ju jedan Krstić hvali.
Tamo pul Turak na Kastavšćine bi mogal
ku god pohvalit, ma pul nas hvala Boga
još ne. Za danas dosta, a drugi put, ako Bog
da zdravlje, više.

Vas pozdravljam lepo i srdačno, želeč
vam zdravlje i sreča. Vaš

Kmpar Pepić.

Vepričan, 15. decembra 1900.

Dopustite g. urednik, da i ja par besed
va naš „Narodni list“ napišem. Ako ni ča
pravo neka slobodno okrešnu, ja njim neču
zamerit. Odkada su bili va našoj občine iz-
bori za deputate, naši ljudi, ki su glasovali
za starinu, za domačega čoveka, ali ki su
doma ostali, nimaju već ni mira ni pokoja
od našeh neprijatelji, ki su glasovali za trdega
Talijana Benatti. I po dnevu i po noči na-
pastuju ti talijanski prodanci naše vredne i
poštene ljude, ofenjuju ih na sve moguče
načine, rugaju njim se na svi najgrđiji na-
čini, ja ni va kučah ne daju našem mira.

Čini se kako da ni još ono pijanstvo
od dneva izbiri žvampilo. Mili Bože ali su
ti ga naši prodanci lokali. A neznaju siro-
mah da su va tem ločile otopleli svoju sta-
rinu, svoj dragi materinski zajik i da su se
s tem prodali Talijanu. Pak još imaju obraza
govorit, da su se naši, ki su glasovali za
pravega Slovinca domorodca Laginja, prodali
pod Hrvatsku! Ala crna pamet! Dokle oni
mačjem veraju, da te ih Spinić i Laginja
prodan pod Hrvatsku, mačji ih generali kako
blago prodavaju pod Talijana. Spinić i La-
ginja su bili leta i leta va parlamente, pak
nisu Istre prodali nikamo. Kakovi su pak ti
trubili vepričaški i poljanski, kada misle,
da moru Spinić i Laginja prodati Istru na-
šememu cesaru ki i va Hrvatskoj zapoveda
kako i tu. Nu, povejte malo: Jelič, Luža i
drugi! Neka naši prodanci komedijaju kako
te, ma nete dokle te. Več ih je nekoliko
tuženo na sud voloski, a mi čemo svakega,
ki nam bude ni najmanju zafrgal, vavek žužit,
pak videt kemu če bit hnje. Neka naši pro-
danci talijanski zapamete i ovu. Nas te moč
strašit, ma prestrašit nas nete. Mi dobro
znamo, da je na našoj bande istina i pra-
vica, kade je istina i pravica tu je i Bog,
a kade je Bog svemoguću, tu se mora dobit!
Daj Bože, da naši zaslepljeni i smučeni Ve-
pričani i Poljančani vide da su na krivem
pute!

Za danas desti! Drugi put ču vam se
još javit.

Mato.

Mjestne vesti.

Gođinja ajednica čitaonice „Zora“ u
Opatiji, na koju se p. n. gosp. članovi naj-
uljudnije pozivlju, obdržavati če se dne 30.
t. mj., u 4 sata po podne u vlastitim pro-
storijama sa sledećim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsjednika. 2. Izvješće
tajnika. 3. Izvješće blagajnika. 4. Izbor od-
bora. 5. Eventualija. O d b o r.

Poziv! Pozivlju se ovim svi p. n. g. članovi pjevačkog društva „Lovor“ na redovitu godišnju sjednicu, koja će se držati u „Zori“ u subotu dne 22. t. mj., u 8 sati i pol u večer, sa običnim dnevnim redom.

Toliko nas moli veselredni odbor tega lepega našega društva, da štampamo u naš „Narodni list“. Mi pak z naše strani postavljamo na srce svim našim domorodcem, da pridu va koliko većem broje na tu sjednicu. Društvo „Lovor“ zaslužuje, da ga svi lepo gledamo i pazimo, kako oko va glave, va njim je cvet naše mladosti, a mi znamo da svet ostaje upravo na mladosti. Moremo reć, da to društvo napreduje jako lepo, o čem će se svaki moć skoro sam osvedočiti, i to na zabave, ka će bit tamo za ki dan. Živio „Lovor“!

Opatijska muzika. Svaki će mi dat pravo, ako rećem, da je Opatijska muzika u istinu takova, da njoj treba klobuk sokrit. Koncerti, ča jilt dava njiji kapelmajster gosp. Frizek, upravo su lepi i prelepi. Tako je na primer zadnja nedelju puli Tirmana bil jedan takov koncert, va kem se je osobito pokazal violinist gosp. B. Brož. Vrlo je to mlad gospodin, ma već sada pokazuje, da ima mnogo talenta. On je, praćen z orkestrom, odigral dve lepe arije sām na violine. Ma to je bila upravo divota poslušat ga. Mi preporučamo gosp. Frizeka svim našim Opatijcem i Volosćakom i molimo ih, neka ne store od manje prit na njegovi koncerti. Čnt će oni i po nekoliko hrvatskih i slovenskih pesmi — pak i drugačije je lepo poslušat muziku — zaš muzika čisti i oplemenjuje dušu i srce.

I vavek ta portić. Naši barkarioli vavek se jade, da im se učini maš mulić na portiče, a imaju i pravo. Po celoj dolnoj Istre kade naš Istrijani, pardon Talijani, vladaju imaju veliki i lepi porti, videjte Fazanu i Rovinj, kade su porti i proveć veliki. A za ča služe? Za par kapul ča ih pejaju z Italije. Mi na ovu stranu nismo tako sređni, od Beršeca pak do Reki nimate ni jednega pravega porta. Čaj porat ono va Opatije, kade su vavor i barki skupa, a mal je tako učinjen, kako daj neki negavnic donakrpal. Koliko puti se je molilo i prosilo, da se učini mala palada, ako nete mulića, pak ni to ni niš koristilo. Morda će sada vlada barkariolom uslišit molbu, ku je sam prejasni nadvojvoda Ludvik Viktor, koga neka Bog poživi mnoga i mnoga ljeta, preporničil, jer i on je videl, da je za potrebu to učiniti. Znomo da obćina će njim biti na ruku, jer kako i više puti popravila putiči i druge potrebite stvari, tako će i unapred delat. Preporučujemo i mi naše barkariole slavnoj pomorskoj vladi, da im jednaput usliši njihovu prošnju; jer čim je Opatija lepša, tim će više gospoda u nju i tim će više novaca ostaviti, pa će živiti bolje ne samo barkarioli nego i svi Opatijci, a od tega će imat koristi i cel stat.

Svega po malo.

Kako i va Trste. Doznavjemo, da je kapitanat Voloski pondeljak, 17. o. m. zapovedel žandarmeriji na Voloskem, da mora pobrat i sekvestrat sve Krstičeve „Slogi“ kolikogod ih je moguće nać. I va istinu žandarmi su pondeljak hodili od kuć do kuć i pobirali „Mačje“. Povedaju nam, da se je Krstić, kad je to doznal, pod brki smal, zać da je kapitanat imel dužnost prvo nego se je ona njegova „krpetina“ razdella okole, gledat ako je ča nutre napisano ča je proti zakonu, a ne sekvestrat ju, kada su ju već neki ter neki prošali.

Govori se, da je bila „Mačja“ sekvestrana zać da je pisala proti sudu. Mi se čudimo da su ju za to sekvestrali, ter je ona već pisala proti svem poštemem ljudem i proti svakoj poštemoj stvari, pak ju nisu nikada zakvaćili; ča su se komad sada zbudili? Danas piše proti popom, jutra piše proti sudu, ta drugi dan pisat će proti kapitanatu (i to je već storila), a puk ki to čita se truje i zgrubi svako spostovanje i proti Bogu i proti cesarskem oblasti. Oni kem je dužnost pazit, neka paze ča se piše, a neka ne puste da

najprvo ljudi proleje, pak onputa da se foj sekvestra. — Justo tako se dela va Trste s Piccolom, kad bi ga već svi prolejali, onputa pošalju puliciju da ga sekvestra.

Ako bude „Mačja“ i naprvo tako pisala, onputa će seguro puk zgubit svaku yeru i svako spostovanje i proti zakonu i proti oblasti. A ki će bit temu krov? On ki to pustil! A ča će s tega vanka prit? To čemo kašnje videt. Pustite, pustite, neka se narod muti i truje, ma znajte dobro, da ka kogod se ta puk sada punta proti popom, tako će se brzo puntat i proti Vam drugem, zać će od Vas zgubit svaki rišpet i svaku štimu, pak će bit potreba, da pošaljete semo hataljuni soldati, ako čete puk prisilit da Vas posluša. Ja, ja, tako će Vam se dogodit, ako budete pustili da „Mačja“ i dalje riga svaki smrad osobito na popi, ma čete doživet, da će i na Vas past polovica tega smrada. I dobro će Vam stat, zet čete ono ča ste seli — ter ni sada ju ne bi bili sekvestrali, da ni prišal ordin z Trsta.

A ki je on ki takovo blato hita na oblasti. Čujte! Na 21. jenara 1898 bil je va Trste jedan dibatiment proti Krstiću. Na tem dibatimentu prošel se je jedan raport, kega je bil na tribunal poslal jedan funkcijarj od prokuri od štata kad je još leta 1895 Krstić imel posla sudom.

Va tem raporte govori se ovo: „Sada pitam ja, radi česa zasluži Krstić da mu se pedepša snizi? Morda radi njegove familije? To sigurno ne, zać dr. Krstić živo odeljen od svoje zakonite ženi, ni se ne brine za nju.

Morda radi njegovoga stališa ale časti od doktora? To bi moglo koristit jeuemu ki ni bil još nikada pedepsan, ma nikada dru. Krstiću (ki je bil već pedepsan), drugačije bogatstvo znanja jene peršone more učinit da se ju ne pedepša s peržunom. Tužen (Dr. Krstić) kad vidil da mu se zemlja pod nogami otvara i kad nezna već kemt svect bi se obrnul, posluži se svega s čem bi se mogal branić, a ne brine se zato, je to poštemo al ne. On odbičuje namestnike od prokure i sudce, ter njim dela brez nikakovega fundamenta tuži i prigovori. — Zmisli se stvari posvema false, za te stvari stavlja svedoki (Don Vidulich) i pretendi od njih niš manje nego da za njega krivo svjedoče, samo da njemu store ljubav i da ga znamu z intriga.

I tako je pisal od Krstića jedan talijanski sudac, i takovemu se niškorišti pušca da brez straha napada na pope i na oblasti.

Jedan od dobrih Krstičevih prijatelji, ki govori da je Krstić lopov. Na 12 ovega meseca bili su nekakovi muzikanti talijanski va ostarje pul Joškota na Voloskem. Mej drugemi je bil i Nino Rozin, ki je desni Krstićev prijatelj. Pogle ča se je reklo nekoliko besed, prišal je na red i Krstić, pak kada su neki rekli Ninotu, da Krstić dobiva beći s Parenca, s kemi beći on muti naš domaći puk, skočil je nino kako mahnit i je rekal, da je Krstić lopov. Kada smo mu mi rekli, da kada on govori, da je Krstić lopov, i kada smo mu povedeli onu inglesku, ka po talijanski glasi „Dimi con chi vai, e ti dirò chi sei“, to će po našu reć: „Reci mi, s ken se družiš, pak ču ti reć kakov si“, rekal je, da ni istina, da je on rekal to ča mi govorimo. Htel je najme pojist svoju besedu, ka mu ni vajala zać imamo svedok, ki su čuli, kad je Nino rekal, da je Krstić lopov.

Antifid.

Ča store beći. Leta 1896. na dan 1. febrava pisal je Krstić va svojoj „Pravoj Slogi“, da je Campitelli z n emljeni i imbambinidi starac. Šest meseci zatim je već ta zemljeni i imbambinidi starac pisal Krstiću, da će mu davat na mesec toliko i toliko beći, i pozdravil ga je sa „bnona fortuna“. I od tega vremena Krstić već nepiše da je Campitelli zemljeni i imbambinidni starac. Ancij ga sada jako hvali i časti! To je al-troke „Fortuna!“

Kako Talijani v Istre kupuju glasi. — Kad su neki dan bili va Sanvienti v Istre izbori za petu kuriju, Talijani su potrošili samo u toj obćine 2000 fiorini za kupovanje

glasi. Žandarmerija je već nekoliko tak trgovac z ljudkem mesom dala na sud. — Va jenem trčanskem foje smo pak čitali da su Talijani potrošili za sve ove izbore v Istroj preko 50 tisuć fiorini. Samo na ovem kapitanatu da su Talijani potrošili okole 10 tisuć krun. Ča mislite da su Talijani dali ti beći od svojega žepa? Tararara! Ti beći čemo lepo svi skupa platit, svi ki ča imamo, a Krstić od temtoga živet kako jedan veli gospodin brez trohi delat. — Krstić predika okole: Ne balotajte za Laginju, ne balotajte za Splučica, zać čete prit pod Hrvatsku, kade se puno plaća. Dokle on tako predika junta va Poreč kreši adicijonal da je strah božji a svi znamo i dokazano je crno na belem da Krstić dobiva beći z Poreča. Ča mi ga je to?

Trubili z Rukavca, Veprinca, Lovrana i Mošćenice povajete malo. —

Tovari ki se kupuju i prodavaju. Neki dan bili su izbori va Škofjahl bliz Kopra. Tu su se razgovarali jedan naš čovek i jedan talijanski agitator iz Kopra. Talijan je rekal našemu: Ja znam ča sam ja, najme Talijan, a znam ča ste Vi, najme Slovinac; ostanimo lepo mi ča smo i budimo prijatelji; a o ne to vavare, ki se daju kupit i prodat, imet će on od nas dvehi, ki bude za ne je više dal. Tako vidite sami Talijani stimaju prodance.

Pikaroba je prez krijanci. Neki dan na sude Pikaroba se je skosnul na jednega svedoka i rekal mu: Cosa la ze sordo? Nato mu je sudac dal jednu dobnu romancinu i rekal mu je, da on ne sme govorit prez njegovega dopusćenja, a ako će govorit sa svedoki neka govori lepo i pristojno, a ne onako grubijanski. Malo za tim je sudac neć Pikarobu pital, a Pikaroba mu je odgovoril sedeć onak z jednunu nogun prebičenun preko druge. Sudac mu je oštro rekal: „Kada govorite sa sucem, dužnost je vaša da se dignete“. Da mane ki tako reče, ja bin se šal vaje utopit, a Pikaroba se ni nanke skomponil. Nego ča će! Ča on zna, ča je krijanca. Pa ki bi ga bil ni navadil krijanci. Ča morda otac? Aha, jušto se je na pravega nameril.

Brežani kanoćalaju. Svaki dan u jutro, o polne i večer videt čete, kako se na jednom najvišem bregu zgora Rukavca skupljaju neki Brežani. Na jednom velem trinoge naslonjen njim je jedan veli i debeli kanoćal. — Celu vreme šćure vam oni i va ta kanoćal i sve gledaju tamo na cestu, ka pelja z Matulj va Franci. Kega čekaju ti Brežani? Oni čekaju on voz z beći, ča njim ga je obećal Slocarić, kada su bili zadnji izbori. Ta bi voz moral prit od hipa do hipa s Parenca, kako njim je to Slocarić obećal, i zato oni kanoćalaju da vide, ako već gre ta željno čekani voz. Kanoćalajte, kanoćalajte!

Krstičeve predike v oštarije. Kakov je ta Krstić, moglo se j videt i čut na 12. novembra. On i njegovi tesni prijatelji radi se sastaju v Reki n kremi puli „Andreta“ prije „Brnasa“. Tako su se sastali i rećenoga dneva. Bil je tamo i jedan čestit Zamećan. Krstić počel je proti ovemu krićat: Zamećani su tovari, magarci, i sve čaj gorje mogal, i to za to, jer su odlučili doprinesti svoj del za kapelaniju u Sv. Križu. Na to če njemu onaj vredni Zamećan: Ča to vas ni nikoga drugoga briga, mi nepitamo ni jednoga niš, mi smo trošak odlučili i dat čemo ga. Mi, kako i svi pravi ljudi, trebamo svedenika za krst, izpovjed, pričest, pomaganje, pokop i u obće za sve duševne stvari. Na to če Krstić kao zvan sebe: Šta popovi? Svi su prasci! A Zamećan njemu: Šta i popi, i biskupi i papa? A Krstić njemu: Svi!! I nije mu bilo to dosta, nego je otel da našega Zamećana udri. I bi bil, da ni na vreme pobegal. Sada neka svaki sam sud, koliko se može držat od onih besed, s kemi Krstić spominje va svojoj krpetine Boga, svetit mater crkva i svete otce pape! Nego dakako on va jednom broje alvci pape samo kako Talijane, da tako lakše dobije naše ljude za Talijane i talijansku stranuku. Ki ima oč, neka vidi!

Još se nisu opametili: Se spamednjete još koliko onih Poljančani, keh su žandarmi na dan izbora zakovaneh na Voloski pri-

pejali! Ti delije ostali su zapriti sve do čeca, to čo reć, sve dole, dokle ih je sudac eminal. Kada je sudac doznal od njih, ča mu je bilo trebe, pošal ih je donna. To se razume, da če oni za svoje delo morat odgovarat na sude va Trste ma oni nete, da toga kape, pak ti lepo po Poljanah skaću, kako zvan sebe i veselo re, da su oni dobili, i vapju „aviva Talijani ča petu kurija“ i ča vam ja znam, ča sve bloboču.

Ah! brižni ljudi, ja ne znam kada te se već jedan put opametit! Svakako bi dobro storili, da puste petu kuriju po bande, pak da se malo više skrbe za ono, ča to odgovarat, kada budu va Trst zvani.

Sin meštra Groemana va Lovrans je čapal tri šetimani. Sin lovranske talijanske meštra tužil je gosp. Kručića impiegata na sude na Voloskem, da mu ni otel prijet nekakove tuži, i da je okole povedal ča je bilo va toj tužbe napisano. Dokazalo se je pak, da je jedno u drugo bila prava laž, kako se je to moglo videt na razprave, ka se je držala na sude na Voloskem zadnji ponedeljak i utork. Da ne bi bil mogal gosp. Kručić dokazat, da je ono zać ga Grosman tuži sve samo grda laž, bi bil zgubil službu i ki za koliko kaštigan. Vidite malo va ko zlo ga je otel napejat on Grosmanov sin. Nego naši stari su govorili, da ki pod drugim jamu kopa sam se va nju zvati, tako i mladi Grosman. Otel je naškodit gosp. Kručiću, a kad tamo, njega je sud odsudil na tri šetimani pržuna. Dobro mu stoji.

Telegrafi „Narodnega lista“.

Zadar 18. decembra. Dalmatinski zbor je dole hitil predlog govorna, da se kreši adicijonal na špiriti, a to je storil za despet govornu, ki za ugodit Ungarezm nede da Dalmacije da ono željeznice, ke se je već odlučilo gradit. Dalmatinci su od vavek bili fanjski ljudi!

London 19. decembra. Buri su pasali proko reki Oranje, a s njimi su se složili mnogi Olandci, ki prebivaju na inglesekm tle. Bit će krvi.

Beč 19. decembra. Govori se, da te bit deputati pozvani va Beč oko prvoga febraru. Čemo videt koliko vremena te gore bit.

Ki nam je ča poslat.

Uprava „Narodnog lista“ primila je u ime predplate za pol godine za „Narodni list“ od veleć g. M. Laginje, dekana va Kastve, 4 kruna; od čast. g. Ivana Luk, kapelana va Kastve, za celu godinu 8 kruna; od g. Higma pl. Persić va Lovranu za pol godine 4 kruna; od sl. čitaoice u Tinjannu za četvrt godine 2 kruna; od g. Andreta Medvedić iz Reke, Via Ciotta, za pol leta 2 kruna; Vladimir Fiamin, Opatija br. 101, za 3 četvrtina godine 6 kruna; Mate Simić, Klana, za pol godine 2 kruna; Jakov Luznik, Volosko, za pol godine 4 kruna; Rikard Katalinić Jeretov, Zadar, 10 kruna; Rajmund Jelušić, Beršet, 28 kruna za 10 polgodinjih predplata po 2 kruna i 2 polgodinje predplate po 4 kruna.

Jakov Jurković

Opatija
u vlastitoj kući
preporuča
za dojdueće bozične blagdane
svake vrsti

vina, cognaca, rumu, likora, šampanjca, pravu bakarsku vodicu, najfiniji Cipar, Marsalu, Florio direktno importiranu, Dalmatinski prošek i Vugavu, izvretnog domaćeć vina i pravu domaćeć rakiju

→ sve uz najpovoljnije cene. ←